

РЕШЕНИЕ

№ 7166

гр. София, 20.12.2012 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 14 състав, в публично заседание на 26.11.2012 г. в следния състав:

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪДИЯ: Пламен Горелски

при участието на секретаря Макрина Христова, като разгледа дело номер **8932** по описа за **2012** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 – 178 от Административнопроцесуалния кодекс, вр. чл. 118 от Кодекса за социално осигуряване.

Образувано е във връзка с жалбата от В. Б. А., против Решение № РО-569/14.08.2012 г. на директора на Столично управление „Социално осигуряване” при НОИ, с което са отхвърлени жалби, съответно са потвърдени Разпореждане № ДП 1446#/1, протокол №4 от 27.04.2012 г. и Разпореждане № 490306, протокол № 11 от 06.07.2012 г.

В съдебно заседание оспорващата е представлявана от упълномощен адвокат, който поддържа жалбата и искането да бъде отменено решението. Изразява становище с жалбата, че решението е незаконосъобразно и неправилно, защото: е издадено в нарушение на административнопроизводствените правила; не е изяснено, дали подадената декларация изразява свободната воля на декларатора или е направена под диктовка от служител в администрацията; липсата на предпоставки за получаване на отпуснатата пенсия не може да бъде вменено в нейна вина. С представената писмена защита, като се излагат и систематизират фактите се сочи още, че: получаването на определените суми за пенсия, както и размерът им не оспорва, но се оспорва основателността на разпореждането за възстановяване на сумите; ответникът не е приложил в административната преписка изпратеният от Италия формуляр, на който се позовава в акта си и поради това не е доказал основанието за издаването му; не е установено и основание за възобновяване на административното производство, по реда на чл. 99 АПК. Заявява претенция за възстановяване на направени за водене на

делото разноси.

Процесуалният представител на ответника оспорва жалбата със становище за нейната неоснователност, респ. за правилност и законосъобразност на решението и моли да бъде отхвърлена. Желаете юрисконсултско възнаграждение.

С оглед съдържанието на оспореното решение и на разпорежданията, които то касае, както и с оглед доводите на жалбоподателя, за безспорни следва да бъдат приети следните факти и обстоятелства.

На 05.01.2009 г. жалбоподателят В. А. е подала пред СУ „СО” Заявление, вх. № 08000038 от същата дата, за отпускане на пенсия за осигурителен стаж и възраст. Към заявлението е представила и декларация, с която е декларирила, че от 25.05.2004 г. не работи на територията на РБ, няма осигурителен стаж след тази дата и не е осигурявана в чужбина. С Разпореждане № 3/30.01.2009 г. е била отпусната пенсия, считано от 06.09.2008 г., която е получавала до 29.02.2012 г. На 15.11.2011 г. в СУ „СО” е получено писмо, вх. № 11014165/15.11.2011 г. от директора на Дирекция „Европейски регламенти и международни договори” при НОИ, с което е съобщено за получен от осигурителния институт на Италия формуляр, обр. Е 205 I, във връзка с прилагането на Регламент (ЕО) 883/2004 на Европейския парламент и на Съвета, за координация на системите за социална сигурност. Този формуляр пък е по повод подадено от А. заявление за получаване на пенсия, предвид наличието на осигурителен стаж в другата държава – член на ЕС, за времето от 03.06.2007 г. до 24.09.2011 г., без прекъсване. Със Заявление, вх. № Б1-2180-3/21.12.2011 г. и с декларация А. е информирала СУ „СО”, че живее в Италия, посочила е адрес и е заявила желание, пенсията от РБ да се изплаща както и преди това, поп банковата сметка в конкретна банка. Информацията е дала повод на компетентните органи в РБ да извършват съответните проверки, след което е издадено Разпореждане № ДП 1446#/1, протокол №4 от 27.04.2012 г., от ръководител „ПО” при Столичното управление „Социално осигуряване”. С него е отменено разпореждането за отпускане на пенсия - Разпореждане № 3, от 30.01.2009 г., след като е прието, че: с подаването на заявлението от 05.01.2009 г. А. саморъчно е декларирила, че не работи от 25.05.2004 г. и не се е осигурявала в чужбина, но тези данни са неверни, понеже към датата на отпускане на пенсията – 06.09.2008 г. лицето е работело в Италия, поради което Разпореждане № 3/30.01.2009 г. и последващите разпореждания (за изменение размера на пенсията) са постановени в нарушение на чл. 94, ал. 1 КСО; тъй като А. си е послужила с декларация с невярно съдържание, получените суми за пенсии подлежат на възстановяване, на основание чл. 114, ал. 1 КСО. Като последица от Разпореждане № ДП 1446#/1, протокол № 4 от 27.04.2012 г. е издадено и второто оспорено от жалбоподателя - Разпореждане № 490306, протокол № 11 от 06.07.2012 г., с което, във връзка с първото и на основание чл. 114, ал. 1 КСО е разпоредено В. А. да възстанови неправилно изплатените й суми за пенсия, в размер на 12 678, 47 лева за периода от 06.09.2008 г. до 29.02.2012 г., както и лихви върху тази сума – 5 385, 77 лева, изчислени към 06.07.2012 г.

Двете разпореждания са обжалвани по административен ред пред директора на СУ „СО”, който с оспореното пред Съда Решение № РО-569/14.08.2012 г. е оставил жалбите без уважение и е потвърдил разпорежданията, след като е възприел описаната по – горе фактическа обстановка.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД С. – ГРАД, като съобрази съдържащите се в делото доказателства и взе предвид становищата на страните, приема от правна страна

следното.

С оспорването по административен ред на двете разпореждания жалбоподателят е спазил задължителния ред, установен с разпоредбата на чл. 118, ал. 1, вр. чл. 117, ал. 1, т. 2, б. „а” и б. „д” КСО. Жалбата срещу Решение № РО-569/14.08.2012 г. на директора на Столично управление „Социално осигуряване” - НОИ е подадена в срок от лицето, което има пряк правен интерес от оспорването, с оглед на което е процесуално допустима за разглеждане по същество.

Като доказателства по делото са приети съдържащите се в административната преписка, представена от ответника. От страна на оспорващия не са ангажирани други доказателства.

От текста на жалбата, както и от съдържанието на писмената адвокатска защита може да бъде направен изводът, че жалбоподателят не отрича фактите, послужили като фактическо основание за издаване на разпорежданията, които оспорва. Защитата е съсредоточена върху твърдението, че подадената, заедно със Заявление, вх. № 08000038, от 05.01.2009 г. декларация е била подписана под диктовката на служител от администрацията на СУ „СО”, както и върху твърденията за липса на превод на български език на формуляра от Италия, и неточно използване на основанията на чл. 99 КСО.

Съдът намира жалбата за основателна.

Основният спор е за това, дали получените от жалбоподателя суми за пенсия за осигурителен стаж и възраст, през периода от 06.09.2008 г. до 29.02.2012 г. са получавани недобросъвестно, с оглед текста на ал. 1 на чл. 114 КСО, респ. - подлежат ли на връщане, заедно с лихвата по чл. 113 КСО.

За да бъде отговорено на основния спорен въпрос, Съдът дължи да изложи мотиви, освен дали А. е била недобросъвестна, още и за това: към датата на отпускане на пенсията - 06.09.2008 г., съществувала ли е материалноправната предпоставка, въведена с нормата на чл. 94, ал. 1 КСО, в редакцията на текста, обнародвана в ДВ, брой 104/2005 г., в сила от 27.12.2005 г., а именно: „Пенсиите се отпускат от датата на придобиване на правото, а за пенсиите за осигурителен стаж и възраст - от датата на прекратяване на осигуряването, ако заявлението с необходимите документи е подадено в 6-месечен срок от придобиване на правото, съответно от прекратяване на осигуряването. Ако документите са подадени след изтичане на 6-месечния срок от придобиване на правото, съответно от прекратяване на осигуряването, пенсиите се отпускат от датата на подаването им”. Тази норма е действала до 31.12.2011 г., след което (ДВ, брой 100/2011 г., в сила от 01.01.2012 г.) съдържанието ѝ в същия смисъл е възпроизведено в новата ал. 2 на чл. 94 КСО, т.е. сменена е само номерацията на алинеите. Предвид разпоредбата на чл. 142, ал. 1 АПК, преценката за съответствие на оспорения акт следва да бъде съобразена с нормата на чл. 94, ал. 2 КСО, в действащата до 31.12.2012 г. редакция: „Пенсиите за осигурителен стаж и възраст на лицата по чл. 4, ал. 1,

т. 1 - 4 и 6 и чл. 4а се отпускат от датата на прекратяване на осигуряването, ако заявлението с необходимите документи е подадено в 6-месечен срок от придобиване на правото, съответно от прекратяване на осигуряването. Ако документите са подадени след изтичане на 6-месечния срок от придобиване на правото, съответно - прекратяване на осигуряването, пенсиите се отпускат от датата на подаването им”.

Според настоящия състав на решаващия съд, по отношение на жалбоподателя В. А. не са съществували материалноправни основания за отмяна на разпореждането от 2009

г., с което е била отпусната пенсията, респ. за издаване на Разпореждане № 490306, протокол № 11 от 06.07.2012 г., с което е определено да върне недобросъвестно получени суми за пенсия. Аргументите в подкрепа на този извод са следните.

Действително, задължително условие за отчитане началния момент за отпускане на пенсия за осигурителен стаж и възраст е датата на прекратяване на осигуряването. Именно този и други релевантни факти (видно от оспореното решение на ответника) са били проверени от органа по „ПО“, преди да бъде издадено разпореждането за отпускане на пенсията - Разпореждане № 3, от 30.01.2009 г. Постъпването на информация за заявено от А. пред осигурителния орган в Италия искане за отпускане на друга пенсия, не е представлявало основание за отмяна на разпореждането на СУ „СО“ от 2009 г. Тази информация е следвало да бъде проверена, уточнена и конкретизирана от българската осигурителна институция единствено и само с оглед изпълнение на изискванията на Регламент (ЕО) 883/2004 на Европейския парламент и на Съвета, за координация на системите за социална сигурност. Една от целите му, прогласена в съображение 28 от преамбюла е, „размерът на пенсията да се определя по метода на сумиране и пропорционално изчисляване (pro rata) и да се гарантира от правото на Общността, когато прилагането на националното законодателство, включително правилата относно намаляването, спирането или прекратяването, са по-неблагоприятни в сравнение с горепосочения метод“. За да спази принципа на равнопоставеност (равно третиране) и да се съобрази с чл. 5 и чл. 10, вр. чл. 53 от същия регламент, българският осигурителен орган е дължал такова уточняване, но само с оглед предотвратяване съвпадането на обезщетението за старост (по смисъла на чл. 3, пар. 1, б. „г“), с обезщетение от същия вид, изплащано в Италия за едни и същи периоди на задължително осигуряване.

Независимо от горното, Съдът държи да отбележи още, че в административното производство, свързано с издаването и оспорването на двете цитирани разпореждания са допуснати съществени нарушения на установените в АПК процесуални правила.

Каза се, че пенсионният орган е приел отсъствие на предпоставката, осигуряването да е било прекратено преди датата на отпускане на пенсията, тъй като се оказало, че В. А. е работила и е била осигурявана в Италия, през периода от 03.06.2007 г. до 24.09.2011 г., без прекъсване. Видно е, че част от този период обхваща и периода до началната дата на отпускане на пенсията - 06.09.2008 г., но за периода след последната дата А. е декларирала, че от 25.05.2004 г. не работи на територията на РБ, няма осигурителен стаж след тази дата и не е осигурявана в чужбина. Съпоставянето на датите сочи, че така декларираното твърдение не отговаря на истината, що се касае до осигурителен стаж след 25.05.2004 г., придобит на територията на друга държава – член на ЕС. За последното обстоятелство обаче, административният орган – ответник не изпълни задължението си (чл. 170, ал. 1 АПК) да установи и докаже съществуването му, посредством валидни (вкл. в заверен превод на български език) доказателства, които изрично да удостоверяват придобит осигурителен стаж в Италия. Само позоваването на писмото от Дирекция „Европейски регламенти и международни договори“ при НОИ, с което е съобщено за получен от осигурителния институт на Италия формуляр, обр. Е 205 I не е достатъчно. С Регламент (ЕО) 987/2009 на ЕП и на Съвета, за установяване процедурата за прилагане на основния Регламент (ЕО) 883/2004 са въведени разпоредби относно сътрудничеството и обмена на данни между компетентните институции на държавите – членки.

От друга страна, квалифицирането от пенсионния орган в Разпореждане № ДП

1446#/1, протокол № 4 от 27.04.2012 г. на подадената през 2009 г. декларация като документ с невярно съдържание, сочи на наличие на предпоставката по чл. 99, ал. 1, т. 2 КСО, даващо основание да бъде отменено влязлото в сила Разпореждане № 3/30.01.2009 г. Ръководителят по „ПО” обаче е приел като основание нормата на чл. 99, ал. 1, т. 5 КСО, т.е., че „пенсията е неправилно отпусната или неправилно е отказано отпускането ѝ. Докато първото основание (по т. 2) предполага виновно поведение на ползвателя на пенсията, с което е подвел компетентния орган, основанието по т. 5 касае незаконосъобразно поведение на самия административен орган. Именно такова поведение е очертано в мотивите на разпореждането от 27.04.2012 г., но то е оправдано с декларацията, подадена от жалбоподателя през 2009 г. Смесването на двете основания създава объркване и неяснота у засегнатото лице, и така засяга правото му да се защити срещу неблагоприятния административен акт. Освен това, макар разпоредбите на чл. 99 КСО да са специални, по отношение изменяването и/или отмяната на разпореждания, издадени по реда на същия кодекс, за провеждането на административното производство са приложими общите принципи на административния процес, установени в АПК – за истинност (чл. 7), за равенство (чл. 8), за достъпност, публичност и прозрачност (чл. 12). Това означава конкретно, че административният орган, издал разпорежданията е следвало: да събере и оцени всички относими за случая факти; да осигури на жалбоподателя възможност да се запознае със събраните документи, да изрази становището си и евентуално да представи от своя страна документи. Ответникът в настоящото съдебно производство не представи доказателства, органът по „ПО” да се е съобразил с горните изисквания, в производството, свързано с издаване на Разпореждане № ДП 1446#/1, протокол № 4 от 27.04.2012 г., с което е отменил Разпореждане № 3/30.01.2009 г. Доколкото Разпореждане № ДП 1446#/1, протокол № 4 от 27.04.2012 г. е преюдициално, по отношение разпореждането за връщане на недобросъвестно получени суми за пенсия, незаконосъобразността на първото води до незаконосъобразност и на второто. Решение № РО-569/14.08.2012 г., с което са потвърдени Разпореждане № ДП 1446#/1, протокол №4 от 27.04.2012 г. и Разпореждане № 490306, протокол № 11 от 06.07.2012 г., макар да е издадено от компетентен административен орган - директора на Столично управление „Социално осигуряване” при НОИ, се явява неправилно и незаконосъобразно, поради наличие на основанията, по смисъла на чл. 146. т.т. 3, 4, 5 АПК. Това решение подлежи на отмяна. Тъй като решаването на спорния въпрос е от компетентността на ръководител „ПО”, преписката следва да бъде изпратена на същия орган за ново произнасяне, в процеса на което, след като изясни изчерпателно относимите за случая факти да постанови разпореждане, съобразено с дадените от Съда задължителни указания, касаещи тълкуването и прилагането на закона. Този изход на съдебния спор определя като основателна и доказана претенцията на жалбоподателя за възстановяване на разносните, направени за водене на делото – заплатено възнаграждение за адвокат (л. 14), в размер на 1 000 лева.

Водим от горните съображения и на основание чл. 172, ал. 1, ал. 2, чл. 173, ал. 2, вр. ал. 1, ЧЛ. 143, АЛ. 1 АПК, вр. чл. 118, ал. 3, вр. ал. 1 КСО, Административен съд София - град, 14^{-ти} състав

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ по жалбата от В. Б. А., Решение № РО-569/14.08.2012 г. на директора на Столично управление „Социално осигуряване” при НОИ и потвърдените с него Разпореждане № ДП 1446#/1, протокол №4 от 27.04.2012 г. и Разпореждане № 490306, протокол № 11 от 06.07.2012 г.

ОСЪЖДА Столично управление „Социално осигуряване” при НОИ да възстанови на В. Б. А. – ЕГН: [ЕГН], [населено място], СО, район „Н. Искър”, [улица] заплатеното възнаграждение за адвокат, в размер на 1 000 лв. (хиляда лева).

ИЗПРАЩА административната преписка на ръководител „ПО” при Столично управление „Социално осигуряване”, за изпълнение на задължителни указания, касаещи тълкуването и прилагането на закона.

Решението може да бъде обжалвано с касационна жалба пред Върховния административен съд, в 14 - дневен срок от съобщаването на страните.

СЪДИЯ: